

תנועה בדממה

מאת: רני רוזנהיים, רכז הדרכה מחוז דן

אחי היה שליח בהונגריה לפני כמה שנים. באחת מנסיעותיו באוטובוס עירוני הוא הבחין, שראשו של אחד הנוסעים נטה בפתאומיות ונפל על גופו של הנוסע שלצידו. הסתרבר שהוא קיבל התקף לב, ומה עשה הנוסע שלידו? לא, הוא לא שאל לשלומו. לא, הוא לא קרא לנהג "עצור!". לא, הוא פשוט העיף את הנוסע החולה והזיז אותו הצידה. ממש חוצפה, לקבל התקף לב ממש לידי, ההתנהגות היום עוברת כל גבול.

כשהייתי ילד, תמיד חינכו אותי וסיפרו לי שבעם ישראל המצב שונה, בארץ שוררת אחווה ואהבה בין אדם לזולתו, כאן יש אכפתיות אמיתית.

לפני כשנה נוסעים זוג מבוגר בכביש ת"א-חיפה. הבעל מקבל התקף לב, אשתו יוצאת מהרכב ומנופפת לעזרה, ואף אחד לא עוצר לעזור לה כביש ת"א-חיפה, כאן בארצנו. מי חלף לידה? ברכבים בכביש נסעו באותה שעה חברים שלנו, שכנים שלנו, ואולי אפילו אחד ההורים שלנו חלף שם. אף אחד לא עצר להושיט עזרה. בעלה נפטר מהתקף לב והיא מאושפזת בבי"ח תשושה ומיואשת.

אין מדובר באירוע חד פעמי. עם ישראל חולה, חולה באדישות, ואלו רק הסימפטומים. חוף הילטון בת"א – מריבה על כסא, אלפי אנשים מסתובבים באותה עת על החוף, יום שישי בצהריים בימי הקיץ החמים, מריבה מתפתחת, דקירה בעזרת בקבוק זכוכית שבור. אף אחד לא מתערב. אני, לא אכפת לי טוב, לא דקרו את אבא שלי, חוץ מזה, אם אני אתערב אני עלול לקבל שריטה עמוקה וממש אין לי זמן ללכת עכשיו לטיפול רפואי.

בחגיגות תחילת השנה האזרחית בסינרמה בת"א נדקר בחור, אלפי משתתפים ואף אחד לא מזיז אצבע.

אנו קוראים בעיתון על עוני ומחסור, על תאונות דרכים ופיגועים, קוראים ועוברים הלאה.

אנו שומעים שבערים מסוימות ישנם 10% עוני. אנחנו רצים למקרר לוודא שלא מדברים עלינו ונרגעים. מזל, לא מדברים עלי, אצלי הכל בסדר. לי יש אוכל במקרר.

בעיתוני החודש האחרון התפרסמה כתבה על מכירת חלקי גופות במכון באבו-כביר, איברים מגופות שעברו ניתוח לאחר המוות. האם אחד הקרובים שלכם נפטר ועבר ניתוח? סבא, סבתא, אולי דוד או דודה. יתכן שאיבריו נמכרו תמורת כסף. כסף, כסף, כסף. אין מקררים לגופות מכיוון שהכסף עבר ללשכת המנהלים.

אלופי צה"ל דורשים שיקנו עבורם רכבים ב- 200 אלף שקל במקום "רק" ב- 160 אלף שקל. כי הדבר הכי חשוב הוא דגם הרכב שלי.

אולם ספורט מתמוטט בבאר-שבע והורג כמה ילדים בני כיתה ז'. אבל לאף אחד לא איכפת ואף אחד לא לוקח אחריות.

ליד מודעה העוסקת בעוני בחדרה ישנה מודעה על ערב יין וגבינות שמארגנת העירייה. הערב ילווה מתמונות מוונציה. שני רחובות ליד ישנן עשרות משפחות עניות והעירייה מארגנת ערב גבינות ויין.

עושק, גזל, שחיתות, גניבת כספי ציבור, אונס, רצח, אלימות – זוהי מדינת ישראל כיום.

אבל כל עוד לא פוגעים בי הכל בסדר, מי נפגע בפיגוע? מי נפגע בתאונה? זה בסדר, לא מישהו שאתה מכיר. מזל, סתם אחד עם חמישה ילדים בירושלים. נורא חבל, צריך להמשיך הלאה בחיים.

אני פותח את פרקי הנבואה העוסקים בחורבן עם ישראל, ומרגיש שהנביא מתאר את עם ישראל של שנת תשס"א. עוול, עוני, פער כלכלי אדיר – מספר 2 בעולם כולו, ילדים רעבים ללחם, חוסר צדק ויושר.

כולנו נהנים לספר את סיפורם של קמצא ובר קמצא. מישהו מאיתנו בסיטואציה דומה כיום, היה קם ואומר משהו? חורבנה של הארץ נחתם ונגזר על חוסר חסד וצדק, על אדישות. ל-10% מתושבי מדינת ישראל אין חשבונות בנקים מכיון שחשבונות הבנק שלהם מעוקלים. פועלים מרוויחים 2000 ₪ כשמנהל מרוויח בחודש 200,000, על כן נחרבה הארץ, והיא נחרבת בידינו ממש היום.

אין מה לעשות" אומרים כולם, "זה תמיד היה ככה", עונים.

לפני שאנו פונים לעשייה, עלינו לטפל בבעית האדישות, האדישות שלנו, שלי ושלך.

העובדה שאנו יכולים לעלעל בעיתון באדישות, או לעבור מחדשות לסרט בערוץ 4, לעבור מכתבה על עוני לכתבה על מכבי ת"א. איבדנו צלם אנוש. בסיס האדם באנושות שבו, ברגישות שלו לזולת, לסביבה, לכאב של אדם שניצב מולו.

איבדנו צלם אנוש ואיבדנו את תנועת הנוער.

בסיסה של תנועת הנוער בצעקה, בצעקה בחוסר המוכנות להסכים למצב החברתי, הבטחוני. תנועת נוער שאינה צועקת אינה תנועת נוער, תנועת נוער אדישה, אינה תנועת נוער.

בשבת שביליתי עם גרעין "נחשון" של מחוז דן, התבררה לי בבהירות מטרת תנועת הנוער.

בפעם הראשונה הבנתי מדוע באמת יש צורך בתנועת נוער בימינו שלנו. האדם הפרטי, הבודד יכול להתקדם בלימודיו ללא מסגרת תנועתית, והוא יכול להתנדב במד"א או במועדונית מול ביתו. על מנת לזעוק צריך קבוצה.

במציאות האדישה והקרה, יש צורך בקבוצה על מנת להעיר את הצעקה של היחיד, האדם הפרטי מרגיש שאין לו כח לשנות, שאין לו כח להשפיע. הקבוצה נותנת לו את הכח לזעוק, נותנת לו את האמונה שזעקתו תצטרף לקולות רבים נוספים ותעלה כזעקה עצומה.

האדם הבודד הניצב מול עיתון בודד, מחניק את זעקתו, חוסם את ליבו. אולם, כאשר הוא יודע שיש רבים נוספים, ישנה קבוצה אליה הוא שייך שמעונינים אף הם לשנות ולזעוק, יפתח את ליבו לזעוק ולעשות. יפרוץ את אדישותו.

זוהי תפקידה ומהותה של תנועת הנוער. לפעול, לזעוק, לשנות. להוות קבוצה של אנשים שלא מוכנים להיות אדישים, שרוצים להילחם נגד האדישות והקור הכובש את ליבם. תנועה של בני נוער שמעונינים לזעוק, להילחם, לעשות מעשים קטנים וגדולים על מנת לשנות את המצב. לא לשתוק, לא להיכנע, לא להיות אדיש. ליחיד אין כח. אך לתנועה יש. תנועה מעוררת מן האכפתיות של היחיד ורותמת אותו לעשייה.

תנועה שמפגינה, תנועה שזועקת יכולה לשבור חומות.

חוסר האמונה בכוחנו לשנות חונק כל עשייה, וחונק גם את האכפתיות. רק קבוצה, תנועה עם חזון ואכפתיות יכולה לשבור את חומות האדישות השוכנות בלב שלנו.

תנועה שאינה זועקת אינה תנועה, ותנועתנו (אנחנו) אינה זועקת.